

ZARZĄDZENIE MINISTRA GÓRNICICTWA I ENERGETYKI

z dnia 5 kwietnia 1960 r.

w sprawie premiowania pracowników za oszczędne zużywanie paliw stałych.

Na podstawie § 5 pkt 2 uchwały nr 25 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 1960 r. w sprawie nagród i premii wypłacanych poza planowanym funduszem plac w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się „Zasady premiowania pracowników za oszczędne zużywanie paliw stałych”, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie dotyczy przedsiębiorstw (zakładów) zużywających paliwa stałe do celów przemysłowych, w któ-

rych obowiązują przepisy uchwały nr 24 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 1960 r. w sprawie premiowania pracowników umysłowych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski Nr 9, poz. 43).

§ 3. Zamierzani ministrowie mogą dostosować w razie potrzeby zasady premiowania, o których mowa w § 1, do szczególnych warunków produkcyjnych w podległych im przedsiębiorstwach.

§ 4. W przedsiębiorstwach Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali, podległych Ministrowi Przemysłu Ciężkiego, stosuje się postanowienia:

- 1) „Ramowego regulaminu premiowania za oszczędne zużycie paliw dla przedsiębiorstw produkcyjnych należących do Zjednoczenia Hutnictwa Żelaza i Stali”,
- 2) „Regulaminu premiowania za oszczędne zużycie koksu na wielkich piecach”,

po wprowadzeniu zmian wynikających z uchwały nr 25 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 1960 r. w sprawie nagród i premii wypłacanych poza planowanym funduszem płac w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 kwietnia 1960 r.

Minister Górnictwa i Energetyki: w z. E. Grabowski

Załącznik do zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 5 kwietnia 1960 r. (poz. 178).

ZASADY PREMIOWANIA PRACOWNIKÓW ZA OSZCZĘDNE ZUŻYWANIE PALIW STAŁYCH

§ 1. 1. Przewidziana w niniejszych „Zasadach” premia przysługuje jedynie pracownikom mającym bezpośredni wpływ na oszczędne zużycie paliw, a zatrudnionym w przedsiębiorstwach (zakładach), o których mowa w § 2 zarządzenia Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 5 kwietnia 1960 r. w sprawie premiowania pracowników za oszczędne zużycie paliw stałych (Monitor Polski Nr 36, poz. 178).

2. Szczegółowy wykaz pracowników (stanowisk), mających bezpośredni wpływ na oszczędne zużycie paliw, zatwierdza dyrektor zjednoczenia (jednostki nadrzędnej przed przedsiębiorstwem).

§ 2. 1. Za paliwa stałe w rozumieniu niniejszych „Zasad” uważa się węgiel kamienny (łącznie z przerostami i mułem węglowym), koks, półkoks, koksik, półkoksik oraz węgiel brunatny.

2. W razie spalania oprócz węgla czy koksu w tej samej elektrowni (kotłowni, zakładzie) również paliw takich, jak ropa, gaz ziemny czy gaz wielkopięcowy, torf itp., paliwa te dla celów premiowania według niniejszych „Zasad” traktuje się jak paliwa stałe.

§ 3. 1. Na premie przeznaczają się kwoty w wysokości:

- 1) dla pracowników elektrowni zawodowych i elektrowni przemysłowych — 20% rzeczywistej oszczędności rocznej uzyskanej w zużyciu paliw w danej elektrowni (w razie spalania węgla brunatnego lub gazu wielkopięcowego, którego wartość ustala się według cen nie zmienionych po dniu 1 stycznia 1959 r., na premie przeznaczają się 50% rzeczywistej oszczędności rocznej);

- 2) dla pracowników pozostałych przedsiębiorstw (zakładów, działów, oddziałów produkcyjnych) — 15% rzeczywistej oszczędności rocznej uzyskanej w zużyciu paliw w danej jednostce.

2. Premie za oszczędne zużycie paliw rozlicza się i wypłaca za okresy roczne, z tym że po upływie I, II i III kwartału danego roku mogą być dokonywane zaliczkowe wypłaty premii. Na premie zaliczkowe przeznaczają się kwoty w wysokości:

- 1) dla pracowników elektrowni zawodowych i przemysłowych — 15% rzeczywistej oszczędności obliczonej narastająco od początku roku;
- 2) dla pracowników pozostałych przedsiębiorstw (ust. 1 pkt 2) — 11% rzeczywistej oszczędności obliczonej narastająco od początku roku.

3. Z kwot przeznaczonych na premie potrąca się każdorazowo wypłacone zaliczkowo premie w okresach ubiegłych. Wysokość kwot przeznaczonych na premie oblicza się następująco:

Założenie (przykład dla elektrowni):

- a) w I kwartale uzyskano rzeczywistą oszczędność w wysokości zł 100.000,—
- b) w II kwartale zaistniało przekroczenie w wysokości zł 60.000,—
- c) w III kwartale uzyskano rzeczywistą oszczędność w wysokości zł 80.000,—
- d) za rok kalendarzowy uzyskano rzeczywistą oszczędność w wysokości zł 200.000,—

Przy takim założeniu wysokość kwot przeznaczonych na premie będzie się kształtować następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota oszczędności obliczonej narastająco od początku roku i oszczędności rocznej	% oszczędności przeznaczonej na premie w danym okresie	Kwota oszczędności przeznaczona na premie za okres od początku roku	Kwota zaliczkowo wypłaconej premii w ubiegłym okresie	Kwota oszczędności przypadającej do wypłaty w danym okresie
1	Po upływie I kwartału — oszczędność	100.000	15	15.000	—	15.000
2.	II kwartał — przekroczenie	60.000	X	X	X	X
3.	Razem po upływie II kwartału — oszczędność	40.000	15	6.000	15.000	—
4.	III kwartał — oszczędność	80.000	X	X	X	X
5.	Razem po upływie III kwartału — oszczędność	120.000	15	18.000	15.000	3.000
6.	Obliczenie roczne — oszczędność	200.000	20	40.000	18.000	22.000

Uwaga: Dla pozostałych przedsiębiorstw (zakładów) zmienia się odpowiednio procent i kwota oszczędności przeznaczonych na premie.

§ 4. 1. Oszczędność roczna, o której mowa w § 3 ust. 1, stanowi różnicę między planowaną rocznie wartością paliw, skorygowaną odpowiednio do wykonania planu produkcji czy usług powodujących zużycie tych paliw, a wartością zużytych paliw, wynikającą z rocznego sprawozdania bilansowego przedsiębiorstwa (zakładu).

2. Oszczędność za I, II i III kwartał stanowi różnicę między planowaną kwartalnie wartością paliw (odpowiednio skorygowaną zgodnie z ust. 1) a wartością zużytych paliw, wynikającą z kwartalnego sprawozdania bilansowego przedsiębiorstwa (zakładu).

3. Oszczędność, o której mowa w ust. 1 i 2, oblicza się w skali całego przedsiębiorstwa (zakładu). Wyjątek od tej zasady mogą stanowić jedynie oddziały produkcyjne i inne jednostki organizacyjne przedsiębiorstwa, posiadające własne składowiska paliw stałych, w których istnieje obiektywna możliwość ustalenia wartości planowanej, jak i wartości zużytych paliw stałych. Dla oddziałów (jednostek) tych kierownictwo przedsiębiorstwa może oddzielnie obliczać oszczędność oraz kwoty przeznaczone na premie.

§ 5. 1. Przy ustalaniu planowanej i skorygowanej wartości paliw (§ 4 ust. 1 i 2) należy posługiwać się wskaźnikami jednostkowego zużycia paliwa umownego, ustalonymi na produkcję netto, i średnią ceną paliwa umownego.

2. Planowaną wartość paliw skorygowaną odpowiednio do wykonania planu produkcji czy usług powodujących zużycie tych paliw (§ 4 ust. 1 i 2) oblicza się według następującego wzoru:

(Przykład do obliczenia skorygowanej wartości planowanej paliw w elektrowni).

$$SWp = (We \cdot A) + (D : d) + (Wp \cdot P) \cdot C$$

w którym:

- SWp = skorygowana wartość planowana paliw,
- We = planowany wskaźnik jednostkowego zużycia paliwa umownego wyliczony na produkcję netto kg/kWh,
- A = rzeczywista produkcja energii elektrycznej netto (oddana na zewnątrz elektrowni) w kWh,
- D = rzeczywista produkcja pary netto (oddana na zewnątrz) poza turbinownią i halą sprężarek w kg,
- d = planowana odparowywalność kotłowni (wyliczona na produkcję netto) w kg pary na kg węgla umownego,
- Wp = jednostkowe zużycie węgla umownego (wyliczone na produkcję netto) w kg na m³ sprężonego powietrza,
- P = rzeczywista produkcja sprężonego powietrza (netto oddana na zewnątrz) w m³,
- C = średnia cena węgla umownego założona w planie.

Uwaga: W przedsiębiorstwach (zakładach) produkujących inne asortymenty oblicza się skorygowaną wartość planowaną paliw podobnie jak w elektrowni, z tym że zamiast jednostkowego zużycia i ilości energii czy pary wystąpi jednostkowe zużycie węgla i ilość produkowanego asortymentu.

3. W elektrowniach wielociśnieniowych oblicza się planowaną wartość paliw (ust. 2) oddzielnie dla poszczególnych ciśnień. Podobnie oblicza się planowaną wartość paliw w elektrociepłowniach i w elektrowniach posiadających człony ciepłownicze, oddzielnie dla produkcji energii elektrycznej i oddzielnie dla produkcji energii cieplnej.

4. Jeżeli występują różnice w kaloryczności węgla zużytego w stosunku do kaloryczności węgla planowanego w tym samym asortymencie i klasie węgla, należy dokonać odpowiedniej korekty założeń planowanych przyjmując do planu kaloryczność węgla zużytego. W związku z powyższym nie mogą być uwzględniane przy obliczaniu wyników w zakresie oszczędności paliw żadne bonifikaty udzielane przez dostawców.

5. W razie zużycia paliw zastępczych, jak: torf, odpadki produkcyjne lub ciepło odpadowe, nie uwzględnionych w planie zużycia paliw, należy dokonać odpowiedniej korekty założeń planowanych.

§ 6. 1. Ilości paliw przyjęte do sprawozdania bilansowego za dany okres powinny być zgodne z ilością ewidencyjną paliw (stan początkowy, przychód, rozchód, stan końcowy). Zapas paliw (stan końcowy) na ostatni dzień okresu rozliczeniowego powinien być sprawdzony przez komisję.

2. Komisję (ust. 1) powołuje dyrektor przedsiębiorstwa (zakładu). W skład komisji powinien wejść główny (starszy) księgowy oraz jeden z pracowników nie uprawnionych do premii z niniejszego regulaminu.

3. Stwierdzone przy ustaleniu remanentów manko traktuje się jako zużycie paliw w danym okresie rozliczeniowym.

§ 7. Gdy paliwa można zastąpić energią elektryczną, należy przy obliczaniu wyników za okres rozliczeniowy zwrócić uwagę, czy zużycie tej energii elektrycznej mieści się w granicach założeń planowanych. W razie zużycia tej energii elektrycznej w ilości wyższej, niż to wynika z założeń planowanych, należy wartość zużytej nadwyżki odjąć od wyliczonej oszczędności paliw w danym okresie rozliczeniowym.

§ 8. 1. Kwotę oszczędności ustaloną ostatecznie zatwierdza, po upływie każdego okresu, dyrektor jednostki nadrzędnej na podstawie wniosku przedsiębiorstwa (zakładu).

2. Kwota oszczędności, o której mowa w ust. 1, może być zatwierdzona w pełnej wysokości pod warunkiem:

- 1) przeprowadzania przez przedsiębiorstwo (zakład) kontroli zużycia paliw na podstawie zalegalizowanych wag lub pojemników komisyjnie sprawdzonych,
- 2) prowadzenia przez przedsiębiorstwo prawidłowej ewidencji zużycia paliw według ustalonych zasad zużycia i stanu zapasów tych paliw oraz energii elektrycznej mogącej zastąpić te paliwa,
- 3) utrzymywania przez przedsiębiorstwo w należytym stanie i sprawności urządzeń cieplnych.

3. W razie niespełnienia przez przedsiębiorstwo (zakład) warunków określonych w ust. 2 lub stwierdzenia zasadniczych rozbieżności założeń planowanych w stosunku do rzeczywistego wykonania, dyrektor jednostki nadrzędnej ma prawo obniżyć kwotę oszczędności (ust. 1) do wysokości określającej rzeczywiste osiągnięcia przedsiębiorstwa (zakładu) w zakresie oszczędzania paliw.

§ 9. 1. Po zatwierdzeniu ostatecznie ustalonej kwoty oszczędności część tej oszczędności przypadająca na premie (§ 3 ust. 1 i 2), po potrąceniu poprzednio wypłaconych zaliczek (§ 3 ust. 3), rozdziela się pomiędzy uprawnionych do premiowania pracowników. Szczegółowe zasady rozdziału kwoty przeznaczonej na premie ustala kierownictwo przedsiębiorstwa (zakładu) w porozumieniu z radą zakładową.

2. Szczegółowe zasady (ust. 1) powinny uwzględniać następujące warunki premiowania:

- 1) Wypłatę premii dla pracowników umysłowych uzależnia się od uzyskania przez przedsiębiorstwo (zakład) prawa do wypłaty premii z zasadniczego funduszu premiovego, zgodnie z przepisami uchwały nr 24 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 1960 r. w sprawie premiowania pracowników umysłowych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych objętych planowaniem centralnym (Monitor Polski Nr 9, poz. 43). Nie przyznana premia za okres kwartalny, z przyczyną wyżej podanych, może być w całości lub w części wypłacona pracownikom za zgodą dyrektora jednostki nadrzędnej po zakończeniu roku w przypadku, gdy przedsiębiorstwo uzyskało prawo do wypłaty premii z zasadniczego funduszu premiovego na podstawie bilansu rocznego.

- 2) Indywidualne premie wypłacane pracownikom umyślnym na podstawie niniejszych zasad, łącznie z premiami innymi, wypłacanymi poza planowanym funduszem plac, nie mogą przekraczać w stosunku rocznym dwumiesięcznego średniorocznego zarobku pracownika. Do kwoty zarobku nie wlicza się premii z dodatkowego funduszu premiowego. Ograniczenie wysokości premii indywidualnych, o których wyżej mowa, nie dotyczy premii za postęp techniczny, eksport, racjonalizację, wynalazki i wodowanie statków.
  - 3) Wysokość premii indywidualnej dla poszczególnych pracowników uzależnia się od stopnia wpływu tych pracowników na oszczędne zużywanie paliw stałych (z uwzględnieniem pkt 2).
  - 4) W przedsiębiorstwach dysponujących odpowiednią aparaturą pomiarową uzależnia się wysokość premii indywidualnej dla poszczególnych pracowników od dotrzymania przez tych pracowników w ciągu zmiany określonych zakładową instrukcją wskaźników technicznych, takich jak ilość CO₂, temperatura wody zasilającej, ciśnienie pary, temperatura pary.
  - 5) Pracownicy, z których winy powstała awaria w urządzeniach cieplnych, powinni być pozbawieni premii w części lub w całości.
  - 6) Pracownikom, z którymi rozwiązano umowę o pracę w ciągu roku obrachunkowego, powinna być wypłacona pełna premia przysługująca im za pełne kwartały przez nich przepracowane.
  - 7) Premię dla pracowników zatwierdza dyrektor przedsiębiorstwa (zakładu) w porozumieniu z radą zakładową.
  - 8) Wypłata premii powinna nastąpić w ciągu miesiąca następnego po upływie okresu rozliczeniowego.
- § 10. Wypłata premii za oszczędność paliw może odbywać się tylko przez listy płacy przy wypłacie poborów zasadniczych. Podstawa i wysokość premii powinny być podane do wiadomości załogi w sposób przyjęty w danym zakładzie.